Bevarandeplan för Natura 2000-området

Rossared

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN











2018-04-03

NATURA 2000

Vad betyder Natura 2000?

Natura 2000 är ett europeiskt nätverk av områden med värdefull natur. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav i EU:s fågeldirektiv samt art- och habitatdirektiv. Syftet är att EU:s medlemsländer ska ta ett gemensamt ansvar för att bevara de arter och naturtyper som förekommer naturligt i Europa.

EU-direktiven har sin grund i Bernkonventionen som var först med att rättsligt skydda arter och deras livsmiljöer i Europa. Direktiven fastställer principen att naturtyper har ett bevarandevärde i sig själva och inte enbart för att de utgör hemvist för vissa arter. Direktiven är EU:s bidrag till bevarandet av den biologiska mångfalden så som det lades fast i Konventionen om biologisk mångfald i Rio 1992. Natura 2000-nätverket är en av grundstenarna i EU:s arbete för biologisk mångfald.

Varje medlemsland ska peka ut Natura 2000-områden för att skydda de fåglar som anges i EU:s fågeldirektiv och de arter och naturtyper som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de värden som pekats ut i området ska bevaras långsiktigt genom rätt skydd och skötsel.

Vad är en bevarandeplan?

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en bevarandeplan. I bevarandeplanen ska det finnas en beskrivning av de arter och naturtyper som finns i området och som kan ligga till grund för att peka ut Natura 2000-området samt ett bevarandesyfte och bevarandemål. Tänkbara hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, samt behov av bevarandeåtgärder som t. ex. skydd och skötsel, ska beskrivas. Planen ska underlätta förvaltning av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

I bevarandeplanen redovisas gränser, arter och naturtyper enligt bästa tillgängliga kunskap.

Bevarandeplanen fastställs av Länsstyrelsen, som även är ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska vara ett levande dokument och revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Planen ska tas fram i dialog med berörda intressenter och det är värdefullt om den som har ny information som berör området kontaktar Länsstyrelsen.

Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas som exempelvis skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

Mer information om Natura 2000

Länsstyrelsens hemsida www.lansstyrelsen.se/halland eller telefon 010-224 3000
Naturvårdsverkets hemsida: www.naturvardsverket.se

Postadress	Besöksadress	E-post	Telefon
301 86 HALMSTAD	Slottsgatan 2	Halland@lansstyrelsen.se	010 – 224 30 00

Viktigt att tänka på

Det krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillståndsplikten gäller även för verksamheter eller åtgärder utanför Natura 2000-området om dessa kan innebära att miljön inne i området påverkas. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen på ett tidigt stadium. Detta underlättar en eventuell tillståndsprövning. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med, eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av Natura 2000-området.

Enligt övergångsbestämmelserna krävs inte särskilt Natura 2000-tillstånd för verksamheter som påbörjats före 1 juli 2001 under förutsättning att de vid denna tidpunkt hade tillstånd enligt 9 eller 11 kap miljöbalken eller motsvarande äldre bestämmelser. Tillståndsplikten aktualiseras dock vid ändring av verksamheten.

Utöver den särskilda lagstiftning som gäller Natura 2000-områden gäller andra lagar och bestämmelser. Det kan således krävas tillstånd för att göra de åtgärder som beskrivs i denna plan.

Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Läsanvisningar

De hot som redovisas under rubriken ”Vad kan påverka negativt” i bevarandeplanen, ska ses som exempel på åtgärder som kan skada utpekade arter och naturtyper. I varje enskilt fall måste det göras en bedömning huruvida den planerade åtgärden är sådan att den kan skada områdets naturvärden.

Hot som är övergripande och gäller för många av naturtyperna, men som inte kan avvärjas genom skötselåtgärder inom det enskilda Natura 2000-området, tas inte upp i bevarandeplanen. Sådana hot kan vara;

- Försurning och övergödning till följd av nedfall av kemiska ämnen.
- Global uppvärmning.
- Storskaliga förändringar av markanvändning där t. ex. naturbetesmarker och slåtterängar växer igen och variationsrik skog omvandlas till produktionsskog.
- Omvandling av skötseln av landskap från småskaligt till storskaligt.

De bevarandemål som redovisas för de enskilda arterna/naturtyperna i bevarandeplanen beskriver det tillstånd som är önskvärt för arten/naturtypen inom Natura 2000-området.

Det bevarandetillstånd som redovisas för de enskilda arterna/naturtyperna anger tillståndet för arten/naturtypen i Natura 2000-området vid den tidpunkt då denna bevarandeplan togs fram.

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN
Björn Larsson

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0510133 Rossared

Kommun: Kungsbacka

Områdets totala areal: 359,5 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2018-02-01

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2018-04-03

Markägarförhållanden:

Privat.

Regeringsbeslut, historik:
SPA: Nej, pSCI: 2000-07-01, SCI: 2004-12-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

3260 - Mindre vattendrag

9010 - Taiga

9070 - Trädklädd betesmark

9080 - Lövsumpskog

9110 - Näringsfattig bokskog

9160 - Näringsrik ekskog

9190 - Näringsfattig ekskog

91E0 - Svämlövskog

1084 - Läderbagge, *Osmoderma eremita*

Bevarandesyfte

För Natura 2000-området Rossared är syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper och arter som utgjort grund för utpekandet av området. Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv.

Prioriterade bevarandevärden:
Äldre ek- och bokskog, alsumpskog och betade ekhagar samt skalbaggen läderbagge.

Prioriterade åtgärder:
Återinsatt bete och restaurering av ekhagmarkerna. Frihuggning av gamla vidkroniga ekar. Efterhållning av gran samt efterhållning av bok i ekskogen.

Beskrivning av området

Rossareds gård ligger vackert vid Stensjöns södra strand. Natura 2000-området har en omväxlande natur och består till en del av ett böljande produktivt kulturlandskap med insprängda lövskogsklädda kullar. Markerna vid Stensjöns södra strand, från Rossared i väster till Ålgårda i öster och framför allt udden Börsås, innehåller ytterst värdefulla lövskogsmiljöer. Här finns gamla bokskogar, ekskogar, hagmarker med ädellöv och alsumpskog. Längre västerut finns värdefulla strandängar.

Listan över ovanliga lavar, svampar, mossor och vedlevande skalbaggar i området kan göras lång och för närvarade har det påträffats över 45 arter som finns med på den nationella rödlistan. Dessutom tillkommer cirka 80 regionalt intressanta arter.

Hela området omfattas av landskapsbildsskydd och delar av det ligger inom Lygnern-Rolfsåns riksintresse för friluftsliv. Inom området finns också flera skogliga nyckelbiotoper.

Vad kan påverka negativt

Nedan redovisas exempel på åtgärder som riskerar att påverka utpekade naturvärden negativt. Innan en åtgärd genomförs måste verksamhetsutövaren ta ställning till om den specifika åtgärden riskerar att påverka miljön i Natura 2000-området på ett betydande sätt. I så fall ska kontakt tas med Länsstyrelsen.

Alla typer av exploateringsföretag, byggnation, grävning, schaktning och upplag etc. i eller i direkt anslutning till området kan förstöra eller skada naturtypen. Antingen som en direkt effekt eller genom anläggningsarbetet.

Byggande av skogsbilväg, körande med maskiner och andra åtgärder som kan resultera i markkompaktering, djupa spår och andra markskador kan bl.a. leda till ökad ytavrinning, skador på rötterna, förändrad markkemi och ändrade förutsättningarna för marklevande organismer.

Anläggning och underhåll av stigar och anläggningar kan påverka hydrologi, mark och vegetation samt leda till ökad fragmentering.

Avverkning, röjning, gallring och bortförsel av ved utgör hot genom att livsmiljöer för djur, växter och svampar förstörs eller borttages och genom att lokalklimatet påverkas. Även åtgärder i intilliggande områden kan vara skadliga.

Dikning, dikesrensning, dämning, avverkning, exploatering och andra åtgärder som kan påverka områdets hydrologi och hydrokemi på ett negativt sätt, vilket i sin tur kan ge påverka ytvattnets flöde och kvalitet, grundvattnetes nivåer och kvalitet samt fuktighet och ljusförhållanden i bestånden. Detta kan i sin tur ge konsekvenser på vegetationen och på karaktäristiska strukturer som död, fuktig ved samt innebära en ökad transport av slam, sediment och tungmetaller. Även åtgärder i närliggande miljöer kan ge en negativ påverkan. Förändringar i vattenståndets fluktuationer till följd av regleringen av Stensjö utgör ett hot mot naturtypen svämlövskog som är beroende av periodvisa översvämningar.

Spridning av kemikalier och växtnäringsämnen kan påverka artsammansättningen negativt.

Brist på störningar som skapar dynamik i exempelvis trädslagssammansättning, åldersstruktur, död ved, brandpåverkad ved, blottad jord och översvämmad mark. Sådana störningar kan t.ex. vara brand, översvämning, utbrott av skadeorganismer och stormar.

Konkurrens från gran i och i direkt anslutning till bokskogen samt konkurrens från gran och bok i ekskogen ändrar snabbt ljusförhållandena och kan helt konkurrera ut lövträden och den känsliga epifytfloran. Även jordmånen påverkas på sikt. Täta uppslag av ung bok kan skada epifytfloran på äldre träd.

Älg och annat vilt kan genom hårt bete förhindra föryngring av lövträden.

Främmande arter kan påverka konkurrensförhållanden, predationstryck och orsaka sjukdomar.

För skalbaggen läderbagge utgör populationens isolerade läge ett hot. Arten har mycket dålig spridningsförmåga vilket gör artens förekomst i området mycket känslig för slumpfaktorer samt misskötsel av dess habitat. Även bristande kontinuitet på habitat i landskapet och i tiden utgör ett hot.

Bevarandeåtgärder

Arbetet med att få till ett långsiktigt skydd av området pågår. Avgränsning och förhandling är ännu inte klar.

Natura 2000-området innehåller flera skogliga nyckelbiotoper. Skogliga åtgärder inom dessa är samrådspliktiga enligt 12 kap. 6 § Miljöbalken.

Skogsmiljöernas värden utvecklas bäst genom naturlig dynamik och lämnas för fri utveckling så att mängden av död ved och inslaget av gamla träd kan öka. Viss naturvårdande skötsel kan bli aktuell. Detta gäller främst efterhållning av gran i alla skogsmiljöer samt även bok i ekskogsmiljöerna. Även frihuggning av gamla vidkroniga ädellövträd kan komma att behövas.

Återinsatt bete i ekhagmarkerna är en förutsättning för att hålla dessa öppna. Det finns ett akut behov av skötselåtgärder i form av punktinsatser i anslutning till jätteträd eller i övrigt mycket gamla träd som nu riskerar att skuggas ihjäl i förtid. Man bör dock iakta försiktighet vid frihuggning av de gamla ekarna då de kan ta skada om ljusförhållandena ändras för drastiskt.

Då mycket av områdets värden är knutna till ek så är det viktigt att kontinuiteten av ek i området säkerställs. Detta bör övervakas. Om föryngringen är dålig kan skapandet av små betesfredade områden med hjälp av död ved eller minihägn vara en metod för att få igång en föryngring, liksom plantering av ek utanför ekskogen.

Busk och brynsnår behöver återkommande röjning eller störning av betande djur för att de inte ska ta överhanden helt. Det bör dock göras med försiktighet och i liten skala då brynen är viktiga miljöer för för många insekter och fåglar. Om det finns behov för att underlätta framkomlighet kan röjning av hindrande vegetation ske längs åkerkanter men även här bör stor försiktighet iaktas.

Avsaknaden av död lövved i olika dimensioner och miljöer är idag stor. Röjningsrester och annan ved som uppkommer vid skötselåtgärder ska sparas, i så långa längder som möjligt, inom Natura 2000-området.

För att få en bild av hur möjligheterna ser ut för att långsiktigt bevara läderbaggen i området bör en analys göras över förekomsten av idag lämpliga ekar samt efterträdare till dessa inom spridningsavstånd från artens förekomst idag. Både inom Natura 2000-området Rossared och landskapet runt om. Detta är även viktigt för att i nästa steg kunna vidta lämpliga åtgärder för att förbättra artens bevarandetillstånd. Exempel på åtgärder skulle kunna vara veteranisering av lämpliga ekar samt utsättning av mulmholkar för att öka mängden lämpligt substrat för arten och på så sätt stärka dess förekomst i området.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

3260 - Mindre vattendrag

Areal: 0 ha. Arealen ej fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 0,2 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Små bäckar förekommer i skogspartierna i områdets östra del. Vattendragen är dåligt kända men det finns inget som pekar på att de inte skulle anses som 3260.

Bevarandemål

Bevarandemål formuleras inte då naturtypens förekomst i området anses vara obetydlig ur ett biogeografiskt perspektiv.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet för naturtypen i området är okänt.

9010 - Taiga

Areal: 0 ha. Arealen ej fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 4,7 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen förekommer på en begränsad yta i områdets västra del. Trädskiktet domineras av tall med inslag av ek och bok samt uppslag av klena lövträd. Viss invandring av gran förekommer.

Bevarandemål

Målet är en skog som formas av naturliga processer. Områdets hydrologi och näringsstatus är utan betydande antropogen påverkan. Periodvisa omvälvande störningar som insektsangrepp, översvämning, stormfällning och brand, men även småskaliga naturliga processer som åldrande, avdöende, omkullfallna träd och luckbildning påverkar skogens dynamik och struktur. Det finns rikligt med liggande död ved, stubbar samt stående döda eller döende träd. Icke inhemska trädslag saknas. Arealen av naturtypen taiga är minst 4,7 hektar.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet för naturtypen i området är tillfredsställande.

9070 - Trädklädd betesmark

Areal: 0 ha. Arealen ej fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 26,5 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen förekommer i nordväst och söder om gårdsbyggnaderna och utgörs av ekhagar med gamla och vidkroniga ekar. Många av ekhagmarkerna saknar dessvärre idag betande djur och är under kraftig igenväxning. De kvarvarande ekarna, tillsammans med alla de arter som är beroende av de gamla träden, är hotade av den pågående igenväxningen.

Bevarandemål

Målet är att trädskiktet är luckigt och domineras av ek. Inom området finns det rikligt med död ved i olika former. Många stammar, mycket död ved och stora delar av fältskiktet är solbelysta. Det finns rikligt med gamla hävdpräglade träd. Trädskiktet är olikåldrigt så att tillgången till riktigt gamla träd säkerställs för framtiden. Områdets hydrologi och näringsstatus är utan betydande antropogen påverkan. Området hyser ett stort antal typiska arter som guldlockmossa, gulpudrad spiklav och ädellav. Området är tydligt präglat av betesdrift men även småskaliga naturliga processer som åldrande, avdöende och omkullfallna träd och luckbildning påverkar skogens dynamik och struktur. Ingen igenväxning som kan skada de gamla biologiskt värdefulla träden eller naturvärden knutna till dessa förekommer. Arealen av naturtypen trädklädd betesmark är minst 26 hektar.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet för naturtypen i området är i vissa delar otillfredsställande. I dagsläget befinnner sig delar av den trädklädda hagmarken i olika stadier av igenväxning. Yngre träd har ofta vuxit upp i de äldre trädens krona och stammarna står i ständig skugga. Detta får till följd att de lågt ansatta grenarna i de gamla träden dör och kronan blir gles samt att de solgynnade epifyterna på stammarna dör. Vissa delar är redan restarurerade och där är bevarandetillståndet tillfredsställande.

9080 - Lövsumpskog

Areal: 5 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 0,3 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen förekommer i ett mycket litet bestånd i områdets västra del längs med kanterna på en liten rännil. Trädskiktet utgörs av en blandning av ek, hassel, klibbal, björk och bok.

Bevarandemål

Målet är att skogen domineras av lövträd där al utgör ett betydande inslag. Gamla träd, liggande död ved, stubbar samt stående döda eller döende träd och sockelbildning förekommer allmänt. Trädskiktet är olikåldrigt och flerskiktat och det finns ett buskskikt. Marken är fuktig till blöt, och luftfuktigheten är hög och jämn. Naturlig hydrologiska processer påverkar skogens dynamik liksom småskaliga naturliga processer som åldrande, avdöende, omkullfallna träd och luckbildning. Gran och främmande arter finns inte i området. Arealen av naturtypen lövsumpskog är minst 0,3 hektar.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet för naturtypen i området är tillfredsställande.

9110 - Näringsfattig bokskog

Areal: 30 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 47,8 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen utgör en av de dominerande i området och är utspridd över hela dess yta. Bokskogens värdekärna finns i områdets nordöstra del sydväst om Ålgårda och på västsidan av Börsås i den västra delen av området. Skogen är flerskiktad och bitvis urskogsliknande och hyser en stor mängd äldre träd med stor förekomst av intressanta lavar och mossor som bokkantlav och bokfjädermossa. Mängden död ved i naturtypen är låg och på en del håll är graninväxten stor.

Bevarandemål

Målet är att skogen domineras av bok. Gamla bokar, liggande död ved, stubbar samt stående döda eller döende bokar förekommer allmänt. Det finns enstaka riktigt gamla bokar med grov bark, skador, håligheter, mulm eller döda delar. Trädskiktet är olikåldrigt så att tillgången till riktigt gamla träd säkerställs för framtiden. Skogen har hög och jämn luftfuktighet och områdets hydrologi och näringsstatus är utan betydande antropogen påverkan. Typiska arter som fällmossa, bokfjädermossa, bokkantlav, liten ädellav och stor knopplav förekommer. Småskaliga naturliga processer som åldrande, avdöende, omkullfallna träd och luckbildning påverkar skogens dynamik och struktur. Gran, främmande arter eller sly har ingen negativ påverkan på de gamla biologiskt värdefulla bokarna och naturvärden knutna till dessa. Arealen av naturtypen näringsfattig bokskog är minst 48 hektar.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet för naturtypen i området är otillfredsställande då mängden död ved är låg och graninväxten stor i vissa delar.

9160 - Näringsrik ekskog

Areal: 0 ha. Arealen ej fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 0,8 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen förekommer i ett litet område i den sydvästra delen längs med en åkerkant. Trädskiktet utgörs av ek med stort inslag av hassel och med ett rikt fältskikt.

Bevarandemål

Målet är att skogen domineras av ek och fältskiktet är örtrikt med relativt stor förekomst av lundarter. Risväxter förekommer endast sällsynt. Gamla träd, liggande död ved, stubbar samt stående döda eller döende träd förekommer allmänt. Trädskiktet är olikåldrigt så att tillgången till riktigt gamla träd säkerställs för framtiden. Områdets hydrologi och näringsstatus är utan betydande antropogen påverkan. Småskaliga naturliga processer som åldrande, avdöende, omkullfallna träd och luckbildning påverkar skogens dynamik och struktur. Gran, främmande arter eller sly har ingen negativ påverkan på de gamla biologiskt värdefulla ekarna och naturvärden knutna till dessa. Arealen av naturtypen näringsrik ekskog är minst 0,8 hektar.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet för naturtypen i området är tillfredsställande.

9190 - Näringsfattig ekskog

Areal: 35 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 59 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen utgör en av de dominerande i området. Den finaste ekskogen finns på västsidan av Börsås där både grova och klena senvuxna ekar växer omväxlande med ask, alm och bok. Trädskiktet är olikåldrigt och träden hyser ett stort antal rödlistade lavar och mossor. Ett antal mulmträd hyser den hotade skalbaggen läderbagge. I flera partier finns blocksluttningar och bergbranter. Påverkansgraden är generellt sett låg förutom avsaknaden av död ved i olika former som är stor. Även inslaget av gran och bok är på en del håll stort.

Bevarandemål

Målet är att skogen domineras av ek. Gamla träd, liggande död ved, stubbar samt stående döda eller döende träd förekommer allmänt. Trädskiktet är olikåldrigt så att tillgången till riktigt gamla träd säkerställs för framtiden. Områdets hydrologi och näringsstatus är utan betydande antropogen påverkan. Typiska arter som guldlockmossa, glansfläck, lunglav och mussellav förekommer. Småskaliga naturliga processer som åldrande, avdöende, omkullfallna träd och luckbildning påverkar skogens dynamik och struktur. Gran, främmande arter eller sly har ingen negativ påverkan på de gamla biologiskt värdefulla ekarna och naturvärden knutna till dessa. Arealen av naturtypen näringsfattig ekskog är minst 51 hektar.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet för naturtypen i området är otillfredsställande då mängden död ved är liten och inslaget av gran och bok stort.

91E0 - Svämlövskog

Areal: 0 ha. Arealen ej fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 5,5 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen förekommer utmed Stensjöns strand främst öster om Börsås. Där utgörs skogen av huvudsakligen alsumpskog där det på de gamla alarna bl.a. växer örlav och vid strandkanten på stenar växer den sårbara gråblå skinnlaven, vilken bara har två kända förekomster i Halland. En hel del gran har vandrat in och på flera ställen växer granar upp i kronorna på lövträden.

Bevarandemål

Målet är att trädskiktet är olikåldrigt, flerskiktat och domineras av lövträd, huvudsakligen ask och al. Marken är förhållandevis näringsrik och har ett utvecklat buskskikt. Fältskiktet karakteriseras av högörter och starrarter. Gamla träd, liggande död ved, stubbar samt stående döda eller döende träd förekommer allmänt. Typiska arter som bäckbräsma, springkorn och trubbfjädermossa förekommer. Området präglas av periodvisa översvämningar mellan vilka marken är väl dränerad. Småskaliga naturliga processer som åldrande, avdöende och omkullfallna träd och luckbildning, liksom periodvisa omvälvande störningar, t.ex. insektsangrepp, översvämning, stormfällning eller brand påverkar skogens dynamik och struktur. Gran och främmande arter har ingen negativ påverkan på områdets naturvärden. Arealen av naturtypen svämlövskog är minst 5,5 hektar.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet för naturtypen i området är otillfredsställande. Gran har vuxit in i skogen och skuggar på en del håll ut lövträden och dess epifytflora.

1084 - Läderbagge, Osmoderma eremita

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Läderbaggen är knuten till äldre ihåliga lövträd med stora mängder mulm. God solexponering påverkar mikroklimatet positivt inne i hålträden. Läderbaggen föredrar träd som står fristående eller halvöppet och det är sällan man ser arten i helt slutna bestånd. Läderbaggen har begränsad spridningsbenägenhet och de flesta individer stannar under hela sin livstid i det träd där de kläckts. Individer som förflyttat sig upp till 190 m avstånd mellan träd har iakttagits. Om avstånden är längre mellan lämpliga hålträd får isoleringseffekten stor betydelse för artens förekomstmönster. Rossared är artens enda kända aktuella lokal i Halland. På västsidan av Börsås finns de finaste ekarna, såväl grova som senvuxna, klena ekar och det är där de flesta fynden är gjorda. I branten finns flera mycket gamla ekar omväxlande med ask alm och gammal bok. Under 1999 påträffades levande läderbaggar i de gamla ekarna. Vid ett besök våren 2014 hittades rester av läderbagge i form av spillning och delar av vuxna individer. Två vuxna individer hittades 2016.

Bevarandemål

Målet är att Rossared utgör ett bra område för läderbaggen som förekommer med en stabil population. Området erbjuder god tillgång på solbelysta gamla, grova och mulmrika lövträd. Det finns gott om efterträdare till de gamla träden och därmed goda förutsättningar för att läderbaggen ska kunna finnas kvar i området.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet för arten i området är otillfredsställande. Populationen är isolerad. Lokalen är Hallands enda kända för arten. Då spridningsförmågan är liten hos arten är det mycket viktigt att kontinuiteten av substrat säkerställs.

Dokumentation

Artportalen, ArtDatabanken SLU. Uttag 2015-11-10.

Arup, U. m.fl. 1997. Skyddsvärda lavar i Sverige. ISBN 91-972863-1-1. SBF förlaget Lund.

Bengtsson, S. 1996. Naturvårdsprogram för Halland län. Del 2 Kungsbacka kommun. Remissutgåva. Länsstyrelsen i Hallands län.

Länsstyrelsen i Hallands län. 2017. Förslag till skötselplan för Rossared. Utkast. Författare: Flodin, L-Å och Matthiasson, M.

Naturvårdsverket. Art- och naturtypsvisa vägledningar. www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Natura-2000-i-Sverige/.

Naturvårdsverket. 2014. Åtgärdsprogram för läderbagge 2014-2018. Rapport 6616.

Niklasson, M. 2003. En undersökning av trädåldern i halländska skogsreservat. Länsstyrelsen i Halland. Meddelande 2002:28.

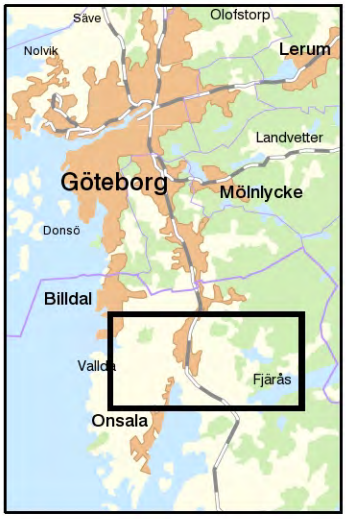
Skogsstyrelsen. Nyckelbiotopsinventeringen. https://minasidor.skogsstyrelsen.se/skogskartan.

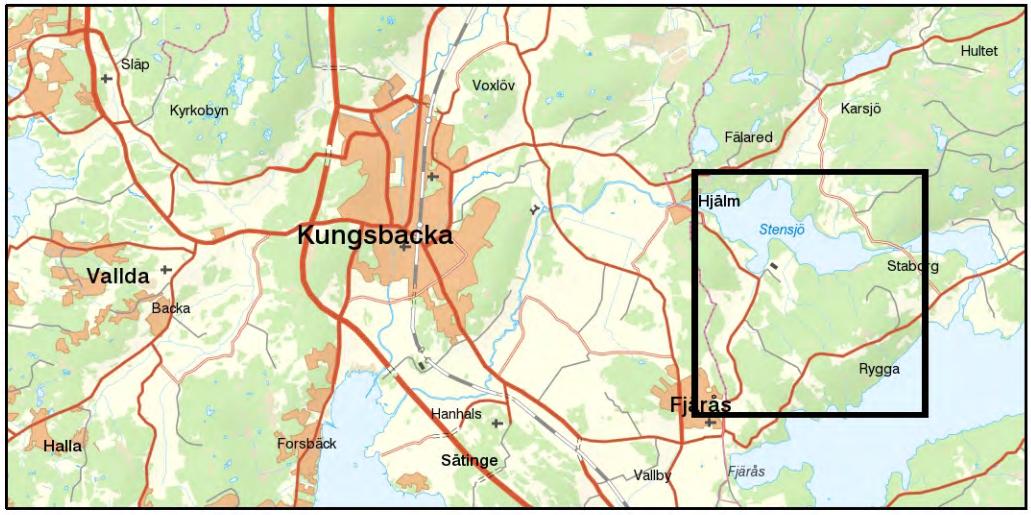
Bilagor

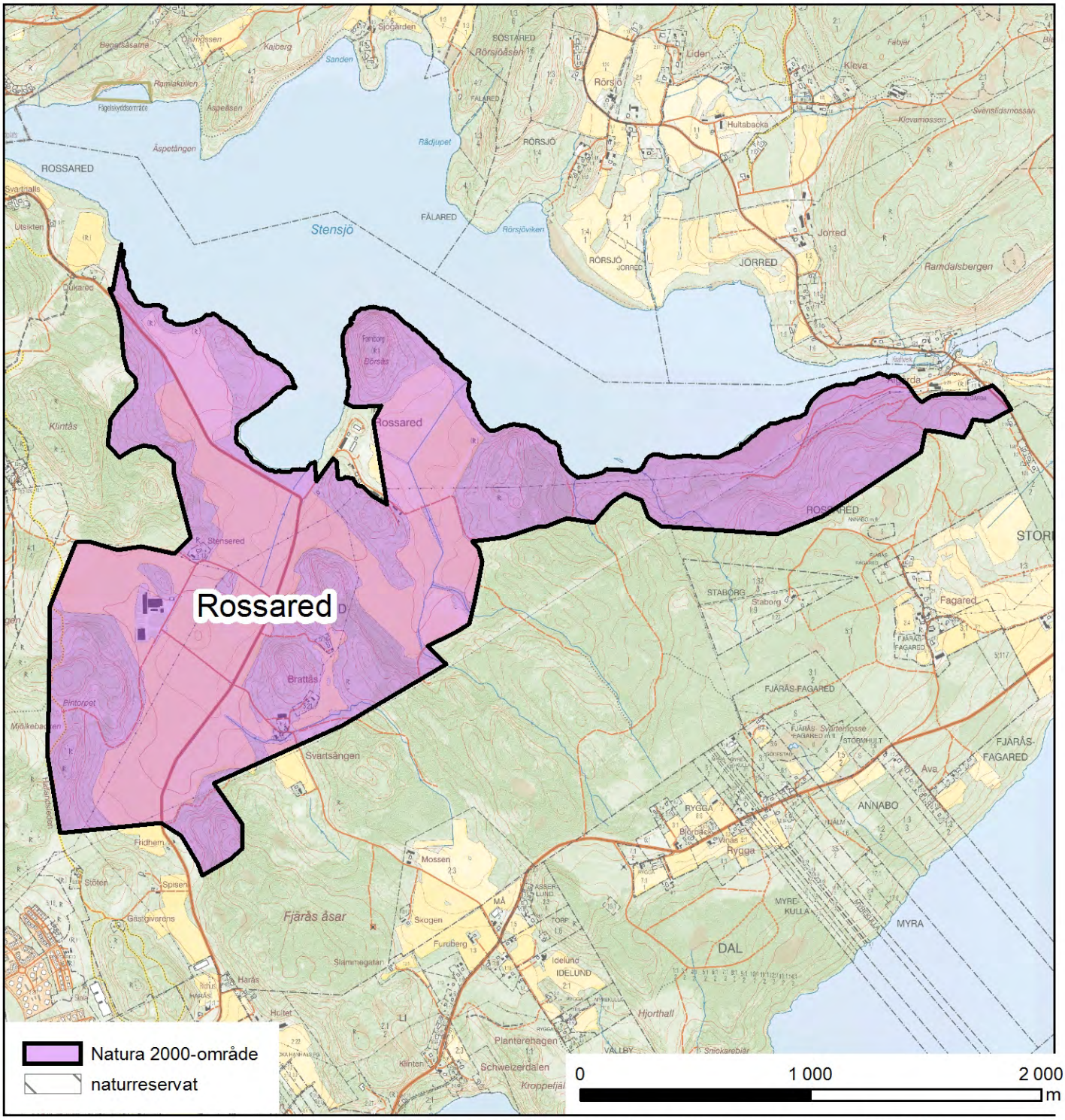
1 Kartor över områdets läge och gräns samt naturtyper
2 Artlista
3 Ordförklaring

Översiktskarta

Bilaga 1



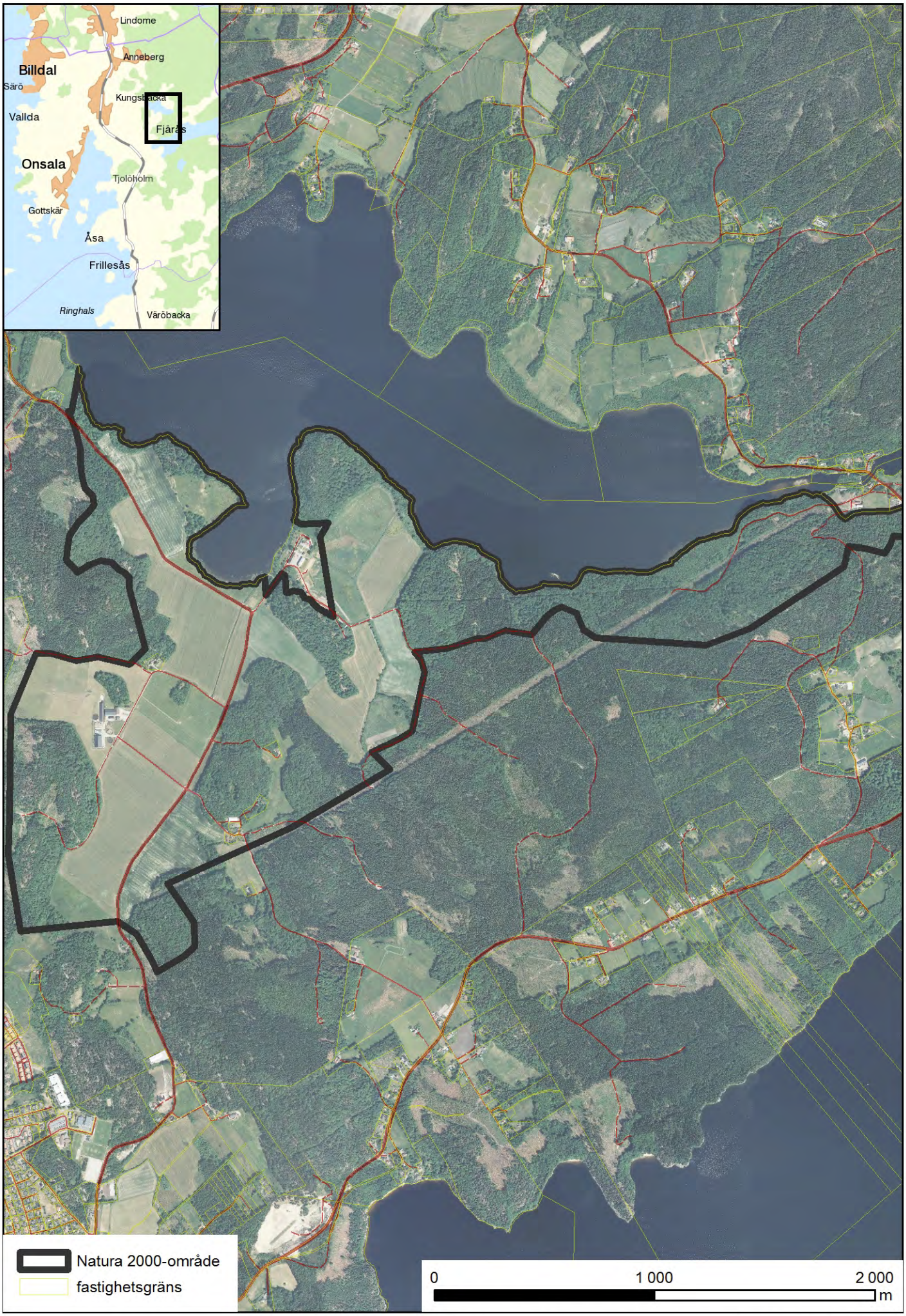




© Länsstyrelsen Hallands län © Lantmäteriet Geodatasamverkan © Naturvårdsverket

Ortofoto

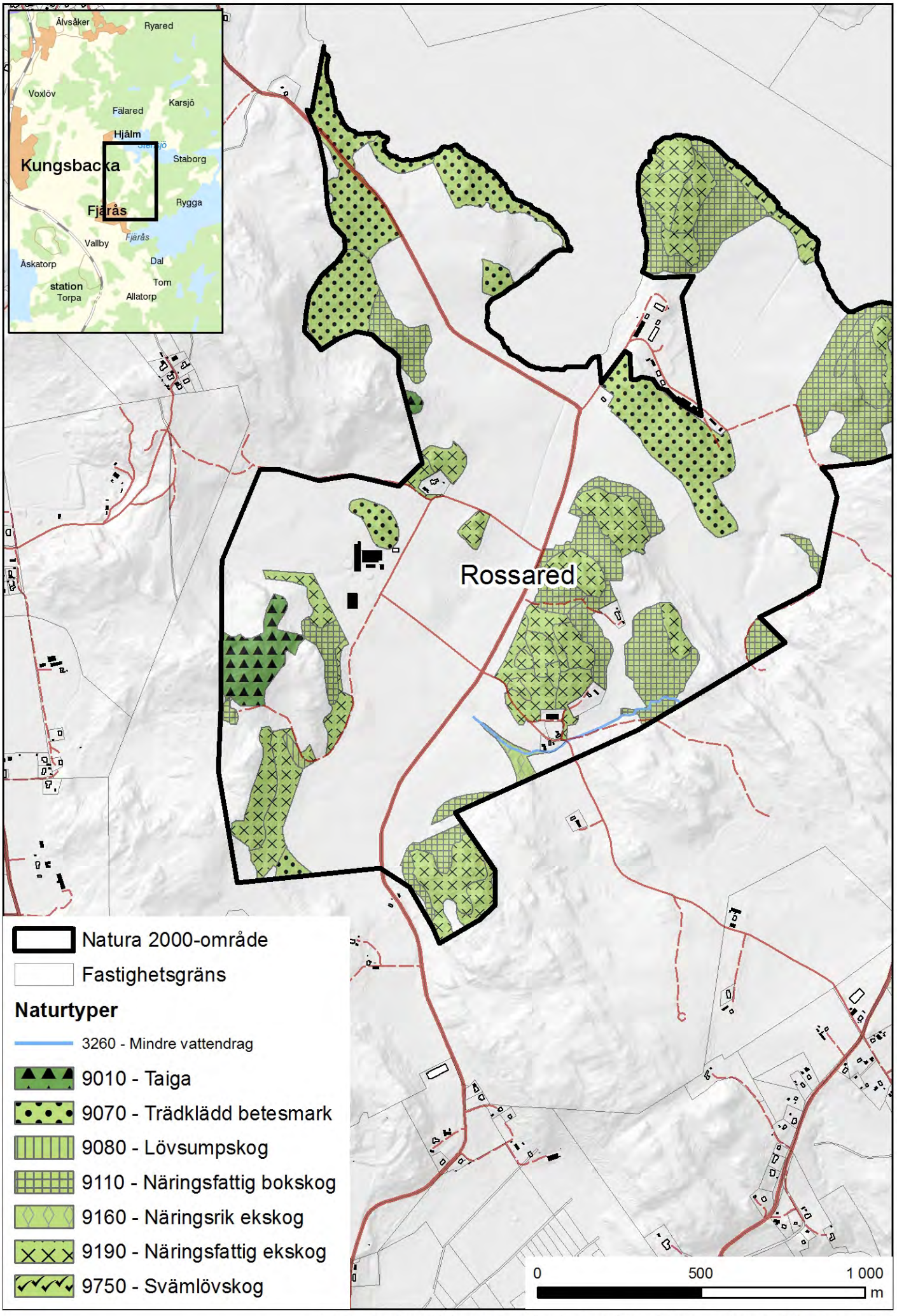
Bilaga 1



© Länsstyrelsen Hallands län © Lantmäteriet Geodatasamverkan © Naturvårdsverket

Naturtypskarta

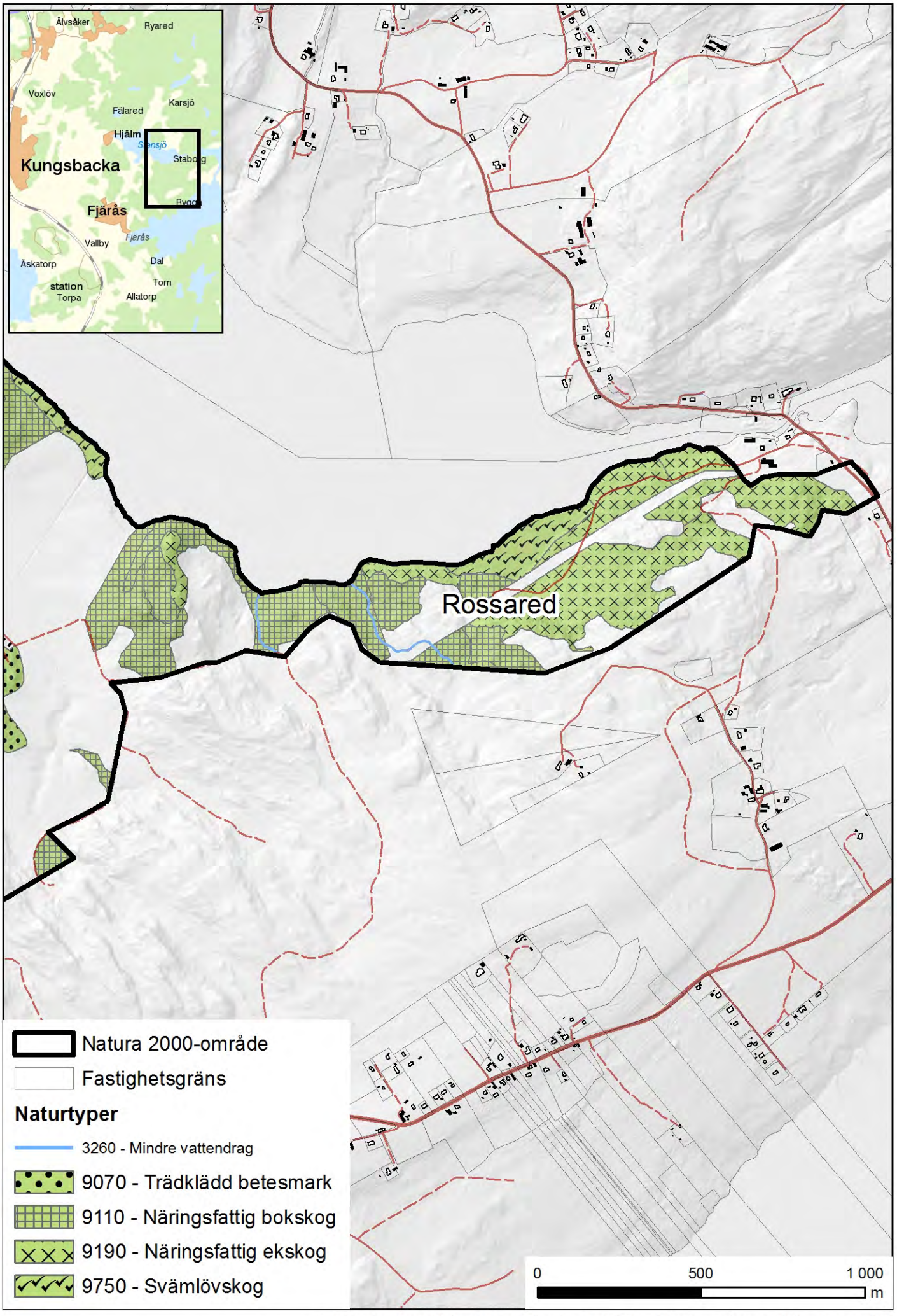
Bilaga 1



© Länsstyrelsen Hallands län © Lantmäteriet Geodatasamverkan © Naturvårdsverket

Naturtypskarta

Bilaga 1



© Länsstyrelsen Hallands län © Lantmäteriet Geodatasamverkan © Naturvårdsverket

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

Artlista för Natura 2000 området Rossared

Artlistan innehåller fynd av rödlistade arter (baserat på 2015 års rödlista) samt andra regionalt naturvårdsintressanta arter observerade inom området de senaste 25 åren. Samtliga observationer är hämtade från artportalen.

Under kolumnen hotkategori anges vilken kategori arten har i den nationella rödlistan eller om arten är regionalt intressant t.ex. som signalart. Rödlistningskategorier i ordning från lägst till starkast: nära hotad (NT), sårbar (VU), starkt hotad (EN) och akut hotad (CR).

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Hotkategori
Kärlväxter		
madrör	Calamagrostis neglecta	Regionalt intressant
bäckbräsma	Cardamine amara	Regionalt intressant
brunstarr	Carex acutiformis	Regionalt intressant
rankstarr	Carex elongata	Regionalt intressant
skärmstarr	Carex remota	Regionalt intressant
gullpudra	Chrysosplenium alternifolium	Regionalt intressant
dvärghäxört	Circaea alpina	Regionalt intressant
kärrfibbla	Crepis paludosa	Regionalt intressant
lundelm	Elymus caninus	Regionalt intressant
ask	Fraxinus excelsior	EN
blåsippa	Hepatica nobilis	Regionalt intressant
springkorn	Impatiens noli-tangere	Regionalt intressant
skogsbingel	Mercurialis perennis	Regionalt intressant
ormbär	Paris quadrifolia	Regionalt intressant
storrams	Polygonatum multiflorum	Regionalt intressant
skogslind	Tilia cordata	Regionalt intressant
Lavar		
slät fjällav	Agonimia allobata	NT
orangepudrad klotterlav	Alyxoria ochrocheila	NT
toffellav	Anisomeridium biforme	Regionalt intressant
jaguarfläck	Arthonia ruana	Regionalt intressant
glansfläck	Arthonia spadicea	Regionalt intressant
rostfläck	Arthonia vinosa	Regionalt intressant
grynig lundlav	Bacidia biatorina	Regionalt intressant
savlundlav	Bacidia incompta	EN
rosa lundlav	Bacidia rosella	VU

Postadress 301 86 HALMSTAD | **Besöksadress** Slottsgatan 2 | **E-post** halland@lansstyrelsen.se | **Telefon** 0102 - 24 30 00

lönnlav	Bacidia rubella	Regionalt intressant
	Bacidia trachona	Regionalt intressant
grön lundlav	Bacidia viridifarinosa	Regionalt intressant
liten lundlav	Bacidina phacodes	NT
klosterlav	Biatoridium monasteriense	VU
tät korallorangelav	Blastenia coralliza	VU
gulpudrad spiklav	Calicium adspersum	Regionalt intressant
gulnål	Chaenotheca brachypoda	Regionalt intressant
dvärgbägarlav	Cladonia parasitica	NT
sotlav	Cyphelium inquinans	Regionalt intressant
barkzonlav	Enterographa crassa	EN
klippzonlav	Enterographa hutchinsiae	EN
kattfotslav	Felipes leucopellaeus	Regionalt intressant
ädelkronlav	Gyalecta carneola	VU
blek kraterlav	Gyalecta flotowii	VU
almlav	Gyalecta ulmi	VU
bokkantlav	Lecanora glabrata	NT
gråblå skinnlav	Leptogium cyanescens	EN
lunglav	Lobaria pulmonaria	NT
ädellav	Megalaria grossa	EN
liten ädellav	Megalaria laureri	EN
pulverädellav	Megalaria pulverea	VU
stor knopplav	Mycobilimbia pilularis	Regionalt intressant
mussellav	Normandina pulchella	Regionalt intressant
mjölig klotterlav	Opegrapha sorediifera	Regionalt intressant
stiftklotterlav	Opegrapha vermicellifera	NT
korallblylav	Parmeliella triptophylla	Regionalt intressant
grynig filtlav	Peltigera collina	NT
sköldfiltlav	Peltigera horizontalis	Regionalt intressant
violettgrå porlav	Pertusaria multipuncta	NT
rikfruktig blemlav	Phlyctis agelaea	Regionalt intressant
lunglavsknapp	Plectocarpon lichenum	VU
bokvårtlav	Pyrenula nitida	NT
liten blekspik	Sclerophora peronella	VU
traslav	Scytinium lichenoides s. lat.	Regionalt intressant
kortskaftad parasitspik	Sphinctrina turbinata	VU
gul pysslinglav	Thelopsis flaveola	VU
röd pysslinglav	Thelopsis rubella	VU
havstulpanlav	Thelotrema lepadinum	Regionalt intressant
barktrapelia	Trapelia corticola	Regionalt intressant
olivklotterlav	Zwackhia viridis	Regionalt intressant

Mossor

fällmossa	Antitrichia curtipendula	Regionalt intressant
slät klipptuss	Cynodontium bruntonii	Regionalt intressant
sydlig kvastmossa	Dicranum fulvum	Regionalt intressant
späd frullania	Frullania fragilifolia	Regionalt intressant
klippfrullania	Frullania tamarisci	Regionalt intressant
trubbfjädermossa	Homalia trichomanoides	Regionalt intressant

guldlockmossa	Homalothecium sericeum	Regionalt intressant
västlig husmossa	Loeskeobryum brevirostre	Regionalt intressant
stor bandmossa	Metzgeria conjugata	NT
kornbandmossa	Metzgeria fruticulosa	Regionalt intressant
platt fjädermossa	Neckera complanata	Regionalt intressant
grov fjädermossa	Neckera crispa	Regionalt intressant
bokfjädermossa	Neckera pumila	NT
trädporella	Porella platyphylla	Regionalt intressant
västlig hakmossa	Rhytidiadelphus loreus	Regionalt intressant
rävsvansmossa	Thamnobryum alopecurum	Regionalt intressant
krushättemossa	Ulota crispa	Regionalt intressant
atlantärgmossa	Zygodon conoideus	NT

Skalbaggar

gulbent kamklobagge	Allecula morio	NT
	Dorcatoma chrysomelina	Regionalt intressant
bred tickgnagare	Dorcatoma flavicornis	Regionalt intressant
mörk ögonbagge	Euglenes oculatus	Regionalt intressant
	Euplectus bescidicus	Regionalt intressant
	Gastrallus immarginatus	Regionalt intressant
ädelguldbagge	Gnorimus nobilis	NT
	Hylis foveicollis	Regionalt intressant
	Mycetochara maura	Regionalt intressant
	Nemadus colonoides	Regionalt intressant
läderbagge	Osmoderma eremita	NT
	Oxypoda arborea	Regionalt intressant
	Prionychus ater	Regionalt intressant
	Pseudocistela ceramboides	Regionalt intressant
	Tillus elongatus	Regionalt intressant

Svampar

ekskinn	Aleurodiscus disciformis	NT
lömsk flugsvamp	Amanita phalloides	Regionalt intressant
liten bokdyna	Annulohypoxylon cohaerens	Regionalt intressant
bittersopp	Boletus calopus	Regionalt intressant
blodsopp	Boletus luridiformis	Regionalt intressant
purpurticka	Ceriporia purpurea	Regionalt intressant
cinnoberspindling	Cortinarius cinnabarinus	NT
lundspindling	Cortinarius largus	Regionalt intressant
gulnande spindling	Cortinarius rubicundulus	Regionalt intressant
blå slemspindling	Cortinarius salor	Regionalt intressant
kromspindling	Cortinarius tofaceus	NT
lövviolspindling	Cortinarius violaceus	Regionalt intressant
svart trumpetsvamp	Craterellus cornucopioides	Regionalt intressant
stinkrödling	Entoloma nidorosum	Regionalt intressant
oxtungssvamp	Fistulina hepatica	NT
lackticka	Ganoderma lucidum	Regionalt intressant
korallticka	Grifola frondosa	NT
blekticka	Haploporus tuberculosus	NT

koralltaggsvamp	Hericium coralloides	NT
mandelriska	Lactarius volemus	Regionalt intressant
spinnfingersvamp	Lentaria byssiseda	NT
kantarellmussling	Plicaturopsis crispa	Regionalt intressant
dystersopp	Porphyrellus porphyrosporus	NT
kruskantarell	Pseudocraterellus undulatus	Regionalt intressant
guldfingersvamp	Ramaria lutea	VU
rutkremla	Russula virescens	Regionalt intressant
silkesslidskivling	Volvariella bombycina	VU
rutskinn	Xylobolus frustulatus	NT

Ordförklaring

art – De arter som området är utpekat för och som beskrivs i särskilda avsnitt är sådana som finns uppräknade i bilaga 2 till art- och habitatdirektivet. För varje art har Naturvårdsverket tagit fram en vägledning som finns att hämta på http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Skyddade-omraden/Natura-2000/

bevarandemål – Beskrivning av det önskvärda tillståndet för den berörda naturtypen eller arten i det berörda området.

bevarandetillstånd – Det nuvarande tillståndet för den berörda naturtypen eller arten i det berörda området i förhållande till bevarandemålen.

bevarandestatus – Tillståndet för den berörda naturtyper eller arten i ett biogeografisk perspektiv, där alla faktorer som påverkar en art eller naturtyp och som på sikt kan påverka dess naturliga utbredning, struktur och funktion, har beaktats.

biotopskydd – En form av områdesskydd. Inom ett biotopskyddsområde får man inte göra något som skadar naturvärdena.

ekologisk status – Tillståndet i sjöar, vattendrag och kust (vattenförekomst) bedöms i form av ekologisk status och kemisk status. Den ekologiska statusen är en bedömning av vattnets kvalitet för organismer. Bedömningarna görs i enlighet med förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön.

kemisk status– Tillståndet i sjöar, vattendrag, grundvatten och kust (vattenförekomst) bedöms i form av kemisk status och ekologisk status- Den kemiska statusen är en bedömning av förekomsten av vissa ämnen. Bedömningarna görs i enlighet med förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön.

konnektivitet – hur lätt organismer kan förflytta sig längs med ett vattendrag i förhållande till ursprungstillståndet. Konnektiviteten försämras således om det finns konstruktioner som gör det svårare att passera som höga dammväggar eller kulverterade sträckor. Konnektiviteten avser också sediment och organiskt material. Konnektivitet kan också avse förflyttning från vattnet upp på land, men i detta dokument avser vi främst längs med vattendragen.

naturtyp – I detta dokument avser naturtyper sådana som är definierade av EU och finns uppräknade i bilaga 1 till art- och habitatdirektivet. Exempel på sådana naturtyper är 9110 näringsfattig ekskog, 1210 driftvallar och 3260 mindre vattendrag. För varje naturtyp har Naturvårdsverket tagit fram en vägledning med information om hur naturtypen ser ut, vilka arter som finns i den, vad som krävs för att den ska kunna bevaras etc. Dessa finns att hämta på http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Skyddade-omraden/Natura-2000/

nyckelbiotop – En värdefull naturmiljö.

pSCI – Natura 2000-område som pekats ut med stöd av art- och habitatdirektivet kan ha beteckningen pSCI, SCI och SAC beroende på hur långt i beslutsprocessen området har

kommit. När det heter pSCI (proposed Site of Community Interest) har området föreslagits av Sveriges regering, men ännu inte antagits av EU.

SAC - Natura 2000-område som pekats ut med stöd av art- och habitatdirektivet kan ha beteckningen pSCI, SCI och SAC beroende på hur långt i beslutsprocessen området har kommit. SAC (Special Area of Conservation) är det slutliga steget där området har antagits av EU och därefter med stöd av miljöbalken 7 kap 28 § förklarats som särskilt bevarandeområde vilket bland annat kräver att bevarandesyfte och åtgärder är fastlagda och offentliggjorda.

SCI – Natura 2000-område som pekats ut med stöd av art- och habitatdirektivet kan ha beteckningen pSCI, SCI och SAC beroende på hur långt i beslutsprocessen området har kommit. När det heter SCI (Site of Community Interest) har området antagits av EU, men ännu inte förklarats som SAC.

SPA – Natura 2000-område som genom regeringsbeslut klassificerats som särskilt skyddsområde (Special Protection Area, SPA-område) i enlighet med Fågeldirektivet.

vattenförekomst – En avgränsad vattensamling som en sjö, en kustvik, ett grundvattenmagasin eller en del av ett vattendrag.